

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА**

14-1337/09
Београд

Заштитник грађана
Zaštitnik građana

дел.бр. 9687 датум 06.11.2009.

На основу чл. 138. ст. 1. Устава Републике Србије („Службени гласник РС“ бр. 98/06) и чланова 1. ст. 1. и 31. ст. 1. и 2. Закона о Заштитнику грађана („Службени гласник РС“ бр. 79/05 и 54/07), у поступку контроле законитости и правилности рада Центра за социјални рад у К... у поступку заснивања усвојења детета Ж.Љ., Заштитник грађана

УТВРЂУЈЕ

У раду Центра за социјални рад у К..., у поступку заснивања усвојења детета Ж.Љ., Заштитник грађана није установио пропусте у погледу законитости и правилности поступања, укључујући и поштовање обавезе заштите најбољих интереса детета, правовременост поступања, настојање да се породичноправни положај детета реши трајно и примену највиших стандарда професионалног рада.

У циљу законите и правилне, првенствене заштите интереса детета, али и права и интереса других заинтересованих, Заштитник грађана превентивно даје

ПРЕПОРУКУ

Потребно је да Центар за социјални рад у К..., по именовану директора установе, у поновљеном поступку одлучи о захтеву М.Ј. из С... за усвојење Ж.Љ. и захтеву да се обустави поступак заснивања усвојења детета Ж.Љ. од стране потенцијалних усвојитеља супружника П. из Н..., тако што ће при доношењу одлуке водити рачуна да Ж. најбољи интереси буду одлучујући, односно да таква њихова одлука неће угрозити развој идентитета, свеукупни развој личности и право детета да развија своје таленте и менталне и физичке способности до својих највиших могућности.

Истовремено, потребно је да Центар за социјални рад у К..., након именовања директора установе и протеча периода узајамног прилагођавања детета Ж.Љ. и потенцијалне усвојитељске породице, донесе одлуку о успешности узајамног прилагођавања.

Разлози

У обављању послова из свог делокруга Заштитник грађана је по сопственој иницијативи, на основу сазнања да у поступку пред надлежним органима постоји могућност да права детета Ж.Љ. буду угрожена, покренуо поступак контроле законитости и правилности рада Центра за социјални рад у К... у поступку заснивања усвојења детета Ж.Љ..

У прибављању свих релевантних чињеница у вези са овим поступком, Заштитник грађана је организовао ... састанак са представницима Министарства рада и социјалне политике, Покрајинског секретаријата за социјалну политику и демографију, Центра за социјални рад у Н..., укључујући и комплетан стручни тим Центра за социјални рад у К... Представници ових органа и установа изнели су мишљења и ставове поводом свих чињеница и околности које су пратиле боравак Ж.Љ. у хранитељској породици Ј... из С..., а потом поступак њеног усвојења у породицу П. из Н... Такође, изложили су разлоге доношења својих одлука у овом поступку, сагласно својим законским овлашћењима.

...Центар за социјални рад у К... донео је одлуку о промени облика заштите за дете Ж.Љ. из хранитељства у усвојење. О томе су обавештени супружници Ј. као хранитељи, а М.Ј. и као непосредни старатељ детета. Поштујући чињеницу да је Ж., провела четири године у хранитељској породици Ј. ... етничког порекла и развијала се у ... средини, хранитељи су били позвани да размотре могућност да они усвоје Ж. Супружници Ј. су више пута (усмено и писмено) дали изјаве да не желе да поднесу захтев за усвојење Ж. до њене 11. године живота, када би поднели захтев за усвојење уколико се утврди да су отклоњени здравствени ризици код детета. М.Ј. се изричито изјаснила да је желела да усвоји здраво дете, и да није спремна за усвајање Ж. због неизвесности развоја њене болести, на коју им је указано приликом преузимања детета из дома за децу „В“ у Б...

Налазећи да одлагање заснивања усвојења није у Ж. најбољем интересу и увелико одудара од законом засноване праксе о потреби усвојења деце на што нижем календарском узрасту, Центар за социјални рад у К... је започео поступак усвојења уз писмену сагласност хранитељице и Ж. старатеља М.Ј. Поступак је започет избором потенцијалне усвојитељске породице са листе потенцијалних усвојитеља регистрованих у Јединственом личном регистру усвојења, коју је сачинило Министарство рада и социјалне политике водећи рачуна о карактеристикама детета, његовом узрасту и потребама. Центар за социјални рад у К... је извршио избор потенцијалне усвојитељске породице П. из Н..., јер се из компаративне анализе карактеристика потенцијалних усвојитеља и Ж. утврдило, између осталог, да је породица П. толерантна на различитост и спремна да негује идентитет детета. Ову чињеницу констатовао је Покрајински секретаријат за социјалну политику и демографију у свом акту бр..., упућеном Центру за социјални рад у К..., поводом жалбе М.Ј.. Секретаријат је у свом акту навео да је утврђено да су се стекли услови за упућивање Ж.Љ. на узајамно прилагођавање у потенцијалну усвојитељску породицу П., а подносиоцу представке М.Ј. указано је на потребу да у даљој реализацији заштите Ж.Љ. сарађује са Центром за социјални рад и потенцијалним усвојитељима. Такође, М.Ј. је упутила жалбу и Министарству рада и социјалне политике које је утврдило да није било неправилности у раду органа старатељства у поступку заснивања усвојења детета Ж.Љ..

Одлуком Центра за социјални рад у К..., Ж. је упућена у потенцијалну усвојитељску породицу П. ... Истовремено, Центар је одбио захтеве М.Ј. за усвојење Ж.Љ. и обуставу поступка заснивања усвојења од стране породице П., са образложењем да је подносилац захтева више пута одбила могућност усвојења детета Ж.Љ., као и да је захтев за усвојење

поднет након што је извршен избор потенцијалне усвојитељске породице и остварени контакти породице и детета уз сарадњу хранитеља.

Покрајински секретаријат за социјалну политику и демографију је два пута поништавао решења ЦСР у К... .. и предмет враћао првостепеном органу на поновни поступак. Одлуком Покрајинског секретаријата за социјалну политику и демографију бр.... по други пут је поништено решење Центра за социјални рад у К... којим су одбијени захтеви М.Ј. и предмет враћен на поновни поступак. Центар за социјални рад у К... није донео нову одлуку у поновљеном поступку, из разлога што надлежни орган општине К... није именовао руководиоца Центра, након што је претходни директор Центра разрешен дужности.

Рагификацијом Конвенције УН о правима детета, Република Србија се обавезала да обезбеди да приликом заснивања усвојења најбољи интереси детета буду одлучујући (чл. 21. Конвенције о правима детета). Сви органи Републике дужни су да се руководе принципом најбољих интереса детета у активностима које предузимају, а непосредно се тичу детета, а нарочито у активностима којима се одлучује о трајном решавању породичноправног положаја детета и облика његове заштите.

Након састанка одржаног ... у просторијама Заштитника грађана у коме су узели учешће представници Центра за социјални рад у К..., Центра за социјални рад у Н... (који прати узајамно прилагођавање Ж. и потенцијалне усвојитељске породице П.), Покрајинског секретаријата за социјалну политику и демографију и Министарства рада и социјалне политике, Заштитник грађана стао је на становиште да је Центар за социјални рад у К... поступао правилно и на законит начин и да се у свему руководио најбољим интересима детета.

Имајући у виду да је дете на узрасту од четири године узето на хранитељство у породицу ... етничког порекла, Центар за социјални рад у К... понудио је могућност да хранитељи – супружници Ј. усвоје Ж. Након одбијања ове могућности од стране хранитеља – супружника Ј., Центар је започео поступак заснивања усвојења избором потенцијалне усвојитељске породице, имајући у виду спремност потенцијалних усвојитеља да негују њен национални и културни идентитет, развијан у породици Ј. Наиме, само етничко порекло Ж.Љ. не би се могло са сигурношћу дефинисати ..., јер њена биолошка мајка потиче из мешовитог брака, а очинство детета није утврђено. Такође, Ж. има блиске сроднике, браћу и сестру по мајци, који су према извештају О.Ш.“Б.К.” у К..., похађали наставу на српском језику, према тадашњој изричитој изјави њихове и Ж. мајке, А.

Центар је одбио захтев М.Ј. за усвојење Ж.Љ. имајући, пре свега, у виду претходно одбијање подносиоца захтева да поднесе захтев за усвојење Ж., њене, за потенцијалног усвојоца, неприхватљиве ставове о потреби пролонгирања поступка усвојења док се не разреши здравствени статус детета, најмање до 11. године старости. Такође, разлог одбијања је и процедурални пропуст, који има суштинске последице, а то је да је у моменту подношења захтева већ изабрана потенцијална усвојитељска породица са којом је дете остварило контакте. Коначно, не најмање битно је да подносилац захтева М.Ј. и њен супруг Р. нису стекли општу подобност за усвојење нити су њихови подаци унети у Јединствени лични регистар усвојења. У оцени законитости и правилности рада надлежног центра Заштитник грађана уважио је и став да је усвојење, као трајни облик заштите детета, адекватније решење од хранитељства, као и да узајамно прилагођавање Ж. и потенцијалних усвојитеља тече у позитивном правцу, што су констатовали и Центар за социјални рад у К... и Центар за социјални рад у Н..., који непосредно прати процес прилагођавања детета.

На основу свих утврђених чињеница и околности Заштитник грађана није нашао пропусте у законитости и правилности поступања Центра за социјални рад у К....

На основу Законом утврђеног права Заштитника грађана да, поред покретања и вођења поступака контроле, овај орган пружањем добрих услуга, посредовањем и давањем савета и мишљења о питањима из своје надлежности делује превентивно, у циљу унапређења рада органа управе и унапређења заштите људских слобода и права (чл. 24. ст. 2. Закона о Заштитнику грађана - „Сл. гласник бр. 79/2005 и 54/2007), Заштитник грађана дао је и препоруку за даље поступање надлежног органа у овом случају.

ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА

Саша Јанковић

Доставити :

- Копију Министарству рада и социјалне политике, ради информације
- Копију Покрајинском секретаријату за социјалну политику и демографију
- Копију Центру за социјални рад у Н...
- у списе предмета